

TRANSPORTFÖRETAGEN

Handledning för fordonslackerarnas yrkesprov

Transportföretagens yrkesprov för fordonslackerare

Yrkesprov för fordonslackerare är framtaget av yrkesnämnden LYN, men drivs och förvaltas av Transportföretagen från november 2025.

Handledningen är tänkt att inspirera och fungera som ett stöd för den som utbildar fordonslackerare. Den beskriver i text och bild en lackerares sju praktiska delar, de verktyg och material som ingår, vilka förberedelser som krävs samt hur varje del genomförs.

Innehållet är uppdelat enligt yrkesprovets sju praktiska delar, så att deltagarna kan träna på varje del som ingår. Yrkesprovet består även av en teoretisk del som kräver dator med internetuppkoppling.

Materialet är framtaget av Transportföretagen i samarbete med yrkeslärare på branschskolan för Kaross och lackering på Lugnetgymnasiet i Falun.

Om du har synpunkter på innehållet eller om du har frågor, hör gärna av dig till:

Maria Sjölin Karlsson

ansvarig för valideringen | Transportföretagen

maria.sjolin@transportforetagen.se

Uppdaterad juni 2026

Yrkesprovet Lack 2026

Innehållsförteckning

Handledning för fordonslackerarnas yrkesprov	1
Transportföretagens yrkesprov för fordonslackerare	2
Intro & bakgrund	4
Vad är yrkesprovet?	4
Yrkesprovets delmoment.....	6
Bedömningsprotokoll.....	7
Bedömningsprotokoll forts.	8
Bedömningsprotokoll forts.	9
Bedömningsprotokoll forts.	10
Bedömningsprotokoll forts.	11
2. Praktisk information.....	12
Varje elev behöver följande utrustning:.....	12
Yrkesprovsdagen.....	12
3. Yrkesprovet steg för steg.....	13
Introduktion 1	13
Introduktion 2	14
Introduktion 3	14
Del 1 Kulörbestämning.....	15
Del 2 Spackelarbete.....	16
Del 3 Fyllerarbete.....	16
Del 4 Maskering	17
Del 5 Topplack.....	17
Del 6 Lackuppbyggnad.....	18
Del 7 Efterjustering	18
Del 8 Hälsa och säkerhet	19
Del 9 Teoriprov.....	19
4. Tips och länkar	20
Tips inför yrkesprovet	20
Tips till provdeltagare.....	20
Tips till yrkesläraren.....	20
Länkar	20

Intro & bakgrund

Vad är yrkesprovet?

Yrkesprovet för fordonslackerare är en typ av examination för att bekräfta yrkesskicklighet, status samt att förtydliga de krav branschen ställer på de som vill arbeta som fordonslackerare. Yrkesprovet innehåller både praktiska och teoretiska delar. Bedömningen av provets olika delar skrivs i ett bedömningsprotokoll. Yrkesprovet bekräftar elevens yrkesskicklighet och visar vilka kunskaper hen har. För arbetsgivaren är det ett intyg på att personen är anställningsbar.

Två absoluta krav för att delta är den [obligatoriska läkarundersökningen med tjänstbarhetsintyg](#) samt hårdplastutbildning ([lagkrav AFS 2014:43](#)).

"Eleven ska kunna läsa och förstå leverantörernas produktdatablad och reparationsanvisningar samt omsätta informationen till ett arbetsmiljösäkert lackeringsarbete av säljbar kvalitet."

Branschens kompetenskrav

DIPLOM

Fordonslackerare

Karin Demo

671004-2468

Diplominnehavaren har visat yrkeskunnande som fordonslackerare med goda kunskaper och färdigheter inom yrkets följande områden:

Kulörbestämning
Spackelarbete
Fyllerarbete
Maskering
Topplackering

Lackuppgbyggnad
Efterjustering
Hälsa & Säkerhet
Teoretiska kunskaper

Stockholm 2026-05-15

Maria Sjölin Karlsson
Regionalt verksamhetsansvarig Kompetensförsörjning
Transportföretagen

Yrkesprovets delmoment

DELMOMENT
1. Kulörbestämning
2. Spackelarbete
3. Fyllerarbete
4. Maskering
5. Topplackering
6. Lackuppbyggnad
7. Efterjustering
8. <i>Hälsa & Säkerhet</i>
9. <i>Teoripro</i>

Bedömningen av **Hälsa och Säkerhet** sker under provets alla praktiska moment, del 1–7.

Teoriprovet del 9 ska genomföras digitalt innan det praktiska provet sker.

Bedömningsprotokoll

Bedömningsprotokoll fordonslackering

Namn: _____

Datum: _____

LN	Delmoment 1	Kulörbedömning	5 p	Godkänt 4P
	Korrekt preparerad yta för Spectrofotometer (inga synliga repor eller vaxrester på preparerad yta.)		1 p	
	Korrekt arbete med Spectrofotometer och rätt val av kulör i dator (kollat objektivt och kurvor samt rätt val av underton).		1 p	
	Färgprov applicerat korrekt (yta 40x40, rätt skiktjocklek och korrekt avluftning.)	Grundfärg färgprov _____ my	Topplack - grundfärg = _____ my	1 p
	Godkänd kulörmatchning färgprov (slutbedömning, obrukbart färgprov=0 p)		2 p	
	Kommentarer			Poäng P

	Delmoment 2	Spackelarbete	15 p	Godkänt 10P
	Applicerat plastprimer under spackel		1 p	
	Applicerat spackel avsett för detalj		1 p	
2.1.2	Fri från randmarkering och sjunkningar efter reparation		3 p	
	Formriktig, utan reflektion från spackling (plast)		5 p	
	Formriktig, utan reflektion från spackling (plåt)		5 p	
	Bedömningsunderlag spackelarbete: 5 p Formriktig, utan reflektion från spackling. 4 p Svag reflektion efter spackling, inte iögonfallande. 3 p Synlig reflektion efter spackling men uppvisar viss slipteknik, spacklingens yta motsvarar storleken för typen av skada och ligger centrerat över bulan. 2 p Reflektion efter spackling, iögonfallande och motsvarar inte storleken för skadan. Spacklingen är större eller mindre än förväntat men ligger centrerad över skadan. 1 p Spackelarbete ger tydliga reflektioner och uppvisar inga kunskaper om slipteknik eller applicering. Spackling ej centrerad eller spackel i stort sett bortslipat. 0 p Skadan synligare efter spackling än innan spackling.			
	Kommentarer			Poäng P

Bedömningsprotokoll forts.

	Delmoment 3	Fyllerarbete	15 p	Godkänt 10P
		Applicerat primer vid behov (plåt detalj)	1 p	
		Applicerat plastprimer under fyller vid behov (plast detalj)	1 p	
2.1.1		Inga sliprepor synliga i baslacken	3 p	
		Fri från hack och porer	2 p	
		Fri från genomslipningar	3 p	
		Korrekt rengjord yta utan defekter av t.ex fett eller silikon	2 p	
		Utslipad struktur i underarbete; gammal lack och slipgrund	3 p	
		Kommentarer		Poäng P

LN	Delmoment 4	Maskering	15 p	Godkänt 10P
		Maskering tät, maskeringsplasten tejpad med 38 mm, kontrolleras visuellt och med tryckluft.	2 p	
2.3.6		Maskeringslager lagda rätt för att undvika att tryckluft kan lyfta skarvar och minska risken för ryk och påslag, springor till angränsande ytor tejpade för att undvika ryk och påslag, minst 40 cm.	2 p	
		Maskeringspapper ska vara släta, utdragna till fulla längder och monteras tätt med 19 mm tejp. Onödiga skarvar och tejp som sticker ut på ytan som ska lackeras får ej förekomma.	2 p	
		Förstärkningsmaskering utförd för att undvika genomslag/genomblödning och statiska ytor.	2 p	
2.2.12		Invändig maskering tillräckligt tät för att undvika ryk/påslag och satt korrekt i falsen. Papper eller plast får ej ligga runt angränsande panelens kant.	2 p	
		Specialmaskering rutlister utförd med lyftejp. Maskering takbåge, dörrlister ska vara lyfta från takbågen mot dörren och kantmaskering lagd för att ge en fin lackskarv i dörrgång mot takbåge.	3 p	
		Avmaskering går snabbt och smidigt. Maskeringstejp som sitter kvar på bilen efter att maskeringen är demonterad är endast godkänt om det är till för att skydda angränsande detaljer mot färgryk som kryper.	2 p	
		Kommentarer		Poäng P

Bedömningsprotokoll forts.

TRANSPORTFÖRETAGEN

LN	Delmoment 5	Topplackering	30 p	
		Baslack	15 p	Godkänt 11P
		Baslacken avluftad korrekt före applicering av klarlack	3 p	
2.3.1		Ingen kulörskillnad mellan panelerna skärm och dörr	2 p	
2.3.2		Full täckning, utan genomblödning	2 p	
2.3.3		Fri från flammighet	3 p	
2.3.7		Övergång utbättring baslack: 5 p Utbättring osynlig 4 p Utbättring synlig men ingen tydlig markering/ring runt bättring 3 p Markering/ring runt utbättring lätt flammig 2 p Synlig och flammig utbättring med markering/ring runt bättring 1 p "Grusig" utbättring med markering runt bättring 0 p Utbättring fortsätter över markering eller är lackad kant till kant	5 p	
		Kommentarer		Poäng P

		Klarlack	15 p	Godkänt 11P
2.2.1		Fri från främmande partiklar t.ex damm eller inneslutna partiklar färgpigment	3 p	
2.2.2		Fri från lackrinningar	2 p	
2.2.3		Fri från kratrar/silikon	2 p	
2.2.4		OEM-struktur/apelsinyta: avdrag 1P per fält som ej uppnått rätt yta	5 p	
2.3.4		Fri från kok, stick, matt yta, som sjunkit ihop eller inte uppnår rätt glans.	3 p	
		Kommentarer		Poäng P
	Delmoment 5	Topplackering totalt:	30 p	Totalt:
		GODKÄNT: 11p per delmoment dvs. 22p totalt.		P

Bedömningsprotokoll forts.

Delmoment 6		Lackuppbyggnad								10 p	Godkänt 7P
Poängsättning skiktjocklek.											
Primer/Fyller	+/- 0 my	5P	+/- 20 my	4P	+30 my	3P	+40 my	2p	+50 my	1P	
Baslack/klarlack:	+/- 0 my	5p	+/- 10 my	4P	+ 20 my	3P	+30 my	2p	+40 my	1P	
My-mätning slipad Oem-grund före applicering Fyller.	Punkt 1 _____my.	Punkt 2 _____my.	Punkt 3 _____my.	Punkt 4 _____my.	Punkt 5 _____my.	Uträknat Snitt _____my.					
My-mätning innan applicering Baslack/klarlack..	Punkt 1 _____my.	Punkt 2 _____my.	Punkt 3 _____my.	Punkt 4 _____my.	Punkt 5 _____my.	Uträknat Snitt _____my.					
My-mätning Topplack	Punkt 1 _____my.	Punkt 2 _____my.	Punkt 3 _____my.	Punkt 4 _____my.	Punkt 5 _____my.	Uträknat Snitt _____my.					
Skiktjocklek Primer/Fyller.	Slipgrund - oem grund= _____my.	Skiktjocklek enligt TDS Fyller _____ - _____my		Avvikelse _____my.				Poäng _____			
Skiktjocklek Baslack/klarlack.	Topplack - grundfärg= _____my.	Skiktjocklek enligt TDS Baslack och Klarlack _____ - _____my.		Avvikelse _____my.				Poäng _____			
Kommentarer										Poäng P	

LN	Delmoment 7	Efterjustering	15 p	Godkänt 10P
2.3.8	Fri från hologram/polerrosor, fri från matt yta		2 p	
2.3.8	Fri från matt yta		2 p	
2.3.8	Fri från blanka fläckar, som inte matchar strukturen		2 p	
2.3.8	Fri från microsliprepor		2 p	
	Fri från genompolerad yta eller ej åtgärdade defekter		5 p	
	Fri från märken efter sickling		2 p	
	Arbete leveransklart, polerrester som damm, stänk och annat smuts ska vara borttorkat.		2 p	
Kommentarer				Poäng P

Bedömningsprotokoll forts.

	Delmoment 8	Hälsa & säkerhet (del 1-7)	10 p	Godkänt 7P
	Skyddsutrustning använd korrekt		10 p	
	Anmärkningar: 1 p avdrag per anmärkning. Vid 10 anmärkningar avbryts provet på grund av farligt arbete!			
		Antal ggr		
	Ej använt friskluftmask där den erfordras			
	Ej använt kolfiltermask där den erfordras			
	Ej använt dammfiltermask där den erfordras			
	Ej använt handskar			
	Ej använt skyddsglasögon			
	Ej använt hörselskydd			
	Ej godkända arbetsskor			
	Ej godkända arbetskläder			
	Produkt applicerad i fel utrymme			
	Arbete utan utsug/dammsugare			
	Oordning arbetsplats			
	Förtäring i verkstaden			
	Kommentarer			Poäng P

Delmoment 9	Teoretiskt prov	Godkänt 58%/44P
Bedömning digitalt:	Icke godkänd	Godkänd
Teoretiskt prov (endast godkänd/icke godkänd):		

Yrkesbedömare underskrift

Domare 1:	Domare 2:
Domare 3:	Domare 4:

Totalt poäng av 115:

poäng

Prov ej slutfört eller
uppnår inte en standard
som går att bedöma.

2. Praktisk information

Varje elev behöver följande utrustning:

- Tjänstbarhetsbedömning - Spirometri
- Täckt klädsel
- Skyddsskor
- Handskar
- Skyddsglasögon,
- Hörselskydd
- Kolfiltermask
- Friskluftsmask
- Sprutoverall
- Spackelspadar - japansk & tysk
- Lacksprutor för grund, vattenbas, klarlack & luftklocka

Material som används under provet finns på skolan där yrkesprovet genomförs.

Yrkesprovsdagen

Yrkesprovsdagen genomförs under sju timmar plus 30 minuter lunch, dvs. som en vanlig arbetsdag.

Grupp A start 07.00	Grupp B start 08.00	Grupp C start 08.00
07.00-10.00 Verkstad Delmoment 2 spackelarbete	08.00-09.00 Verkstad, övningsbil Delmoment 4 Maskering	08.00-11.00 Verkstad Delmoment 1 Kulörbestämning Delmoment 2 spackelarbete
10.00-10.30 Applicering, box Delmoment 3 Fyllerarbete Delmoment 6 Lackuppbyggnad	09.00-12.00 Verkstad Delmoment 1 Kulörbestämning Delmoment 2 spackelarbete	11.00-11.30 Applicering, box Delmoment 3 Fyllerarbete Delmoment 6 Lackuppbyggnad
10.30-11.00 Verkstad, mixrum Delmoment 1 Kulörbestämning, prepp kulör och spruta	12.00-12.30 Applicering, box Delmoment 3 Fyllerarbete Delmoment 6 Lackuppbyggnad	11.30-12.00 Verkstad, mixrum Delmoment 1 Kulörbestämning, prepp kulör och spruta
11.00 - 11.30 LUNCH	12.30-13.00 Verkstad, mixrum Delmoment 1 Kulörbestämning, prepp kulör och spruta	12.00 - 12.30 LUNCH
11.30-12.30 Verkstad Delmoment 3 Fyllerarbete prepp Delmoment 5 Mixa klarlack & prepp sprutor före box	13.00 - 13.30 LUNCH	12.30-13.30 Verkstad Delmoment 3 Fyllerarbete prepp Delmoment 5 Mixa klarlack & prepp sprutor före box
12.30-13.30 Applicering, box Delmoment 5 Topplackering Delmoment 6 Lackuppbyggnad, rengöring lacksprutor	13.30-14.30 Verkstad Delmoment 3 Fyllerarbete prepp Delmoment 5 Mixa klarlack & prepp sprutor före box	13.30-14.30 Applicering, box Delmoment 5 Topplackering Delmoment 6 Lackuppbyggnad, rengöring lacksprutor
13.30-13.45 RAST	14.30-15.30 Applicering, box Delmoment 5 Topplackering Delmoment 6 Lackuppbyggnad, rengöring lacksprutor	14.30-15.00 RAST
13.45-14.45 Verkstad, övningsbil Delmoment 4 Maskering	15.30-16.00 RAST	15.00-16.00 Verkstad, övningsbil Delmoment 4 Maskering
14.45-15.45 Verkstad Delmoment 7 Efterjustering	16.00-17.00 Verkstad Delmoment 7 Efterjustering	16.00-17.00 Verkstad Delmoment 7 Efterjustering

3. Yrkesprovet steg för steg

Introduktion I

Yrkesprovsskolan tillhandahåller de produkter och den utrustning som behövs för genomförandet av de praktiska moment som ingår i provet.

Produkterna är:

- tvättvätska
- spackel
- primer
- fyller
- baslack
- klarlack med tillhörande härdare och spädmedel

Utrustning:

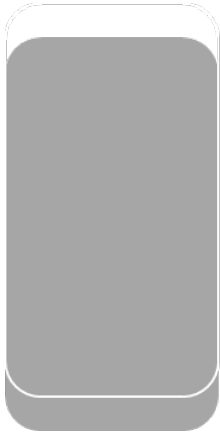
- spektrofotometer
- mixdator
- våg etikettskrivare.

Lackleverantörer

Introduktion 2

Alla deltagare får som utgångspunkt 4 provdetaljer (Pd), som ska användas under yrkesprovets olika praktiska moment. Samtliga detaljer märks på baksidan med namn och startkod.

Pd1: Sprutprovsplåt för kulörbestämning

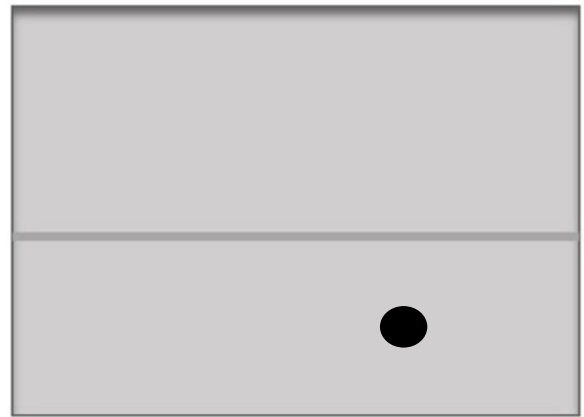

Pd2: Plastdetalj förlackerad med silver metallic Volvo 711 och klarlack. Förproducerad skrapskada.

Introduktion 3

Pd3: "Framskärm" förgrundad som en ny detalj (efterliknar fabriksgrund) med en förproducerad skada.

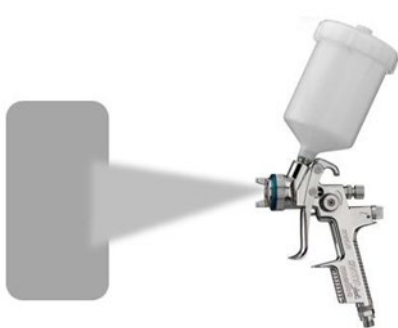
Pd4: "Dörr" förlackerad med silver metallic Volvo 711 och klarlack. Ska motsvara originallackering.

Del I Kulörbestämning

I del 1 ska provdeltagaren först med hjälp av Spectrofotometer mäta in kulören från en likare (förlackerad ”dörrpanel” Pd4) därefter välja ut rätt variant av baslackskulören med hjälp av mixprogram i dator. Den valda variantens kod och mixrecept skrivs ut och fästs på baksidan av sprutprovsplåten.

Den valda färdigblandade kulören sprutas sedan upp på sprutprovsplåten. (Pd1). Detta moment utföres samtidigt med andra lackeringsmoment i sprutboxen: del 4 och del 5. Efter tork så jämföres sedan färgprovet med likaren (Pd4) av domare. Detta sker med hjälp av dagsljuslampa.

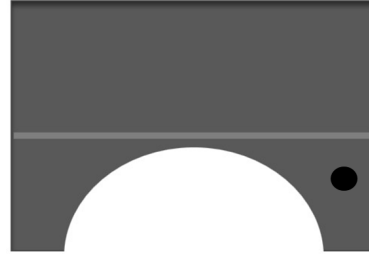

Del 2 Spackelarbete

I del 2 ska provdeltagaren spackla och slipa spackel, dels på skrapskadan på plastdetaljen (Pd2) och dels på en fingerad skada på framskärmen (Pd3). Skadorna på detaljerna skapas med specialverktyg, som ger likvärdiga skador för provdeltagarna.

(Pd2)

(Pd3)

Framskärmen läggs på ett fast underlag och bucklan görs med hjälp av en tyngd och ett rör. Tyngden släpps genom röret från 23 cm höjd.

Del 3 Fyllerarbete

I **del 3** ska provdeltagaren applicera fyller över skada på plastdetalj (Pd2) och hela plåtdetaljen (Pd3) samt efter tork slipa fyller på båda detaljerna.

(Pd2)

(Pd3)

Del 4 Maskering

I **del 4** ska provdeltagarna utföra maskeringsarbete på bil placerad i verkstadslokalen.

Maskering för lack av bakskärm och takbåge.

Två deltagare kan arbeta samtidigt, en per sida.

Tid: 60min. Bedömning sker efter utfört arbete under provdagen.

Maskeringsarbete enligt följande:

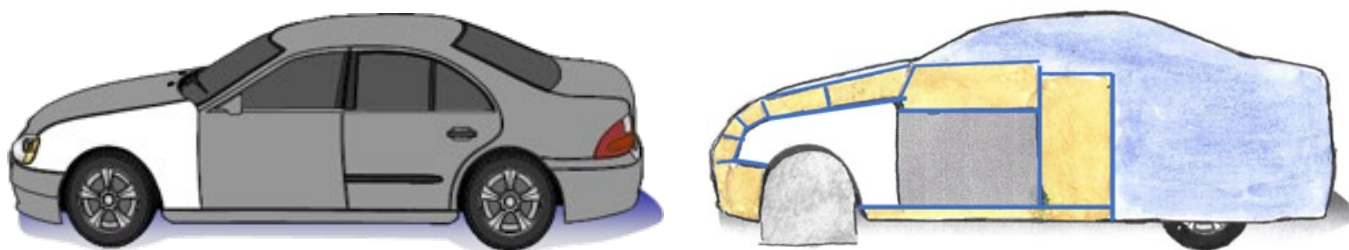
Specialmaskering, rutlister med lyftejp.

Invändig maskering dörröppning, valfri teknik, ex papper, skumrulle, viktejp mm.

Maskering runt takbåge, listerna ska vara lyfta från lackytan.

Utvändig maskering med täckplast samt förstärkningsmaskering med papper runt lackytorna för att underlätta rengöring, undvika genomslag och statiska ytor.

Vid bedömningen används bland annat tryckluft för att kontrollera maskeringen. För vidare information om delmomentet; se bedömningsprotokollet.

Del 5 Topplack

I **del 5** ska provdeltagaren applicera baslack och klarlack på provdetaljerna enligt följande:

Plastdetaljen (Pd2) lackeras helt med baslack.

Sprutprovsplåten (Pd1) lackeras helt med baslack och klarlack.

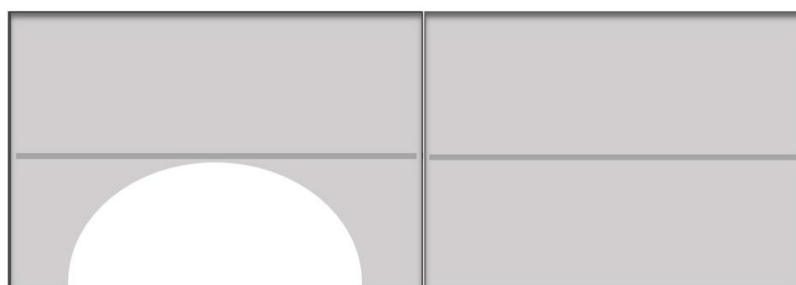
Framskärmen (Pd3) med slipad fyller och den förlackerade silverdörren (Pd4) är nu ett komplett lackobjekt. Dörren förbereds för utbättring av baslack. Här sparas ett område (50 mm blå tejp), som används för kulörkontroll från del 1.

Därefter lackeras framskärmen med baslack och en utbättring görs på dörren.

Slutligen appliceras klarlack över samtliga provdetaljer.

(Pd2)

(Pd3)

(Pd4)

Del 6 Lackuppbyggnad

Del 6 ingår i provdeltagarens praktiska moment under provets gång.

Vid två kontrollpunkter under provet och vid slutbedömningen så mäter man applicerade skikt som sedan jämföres med angivna värden i produkternas tekniska datablad (TDS).

Kontrollpunkt 1:

OEM grund innan applicering av fyller.

Kontrollpunkt 2:

Fyller innan applicering av topplack

Slutbedömning:

Topplack (bas+klarlack)

Del 7 Efterjustering

I **del 7** ska provdeltagaren utföra efterjustering inom ett bestämt område (storlek A4) på de färdiglackerade provdetaljerna (Pd3) eller (Pd4). Sker genom slipning och polering.

Områdets placering bestäms av domare.

(Pd3)

(Pd4)

Del 8 Hälsa och säkerhet

Bedömningen av **Hälsa och Säkerhet** sker under provets alla praktiska moment, del 1–7.

Under valideringen läggs stor vikt i **bedömningen** att man använder rätt skyddsutrustning under aktuellt delmoment.

Provdeltagarens arbetskläder under hela provet	
Spackling	
Rengöring sprutor och spackelverktyg	
Slipning spackel	
Grundning	
Slipning grund	
Applicering topplack	
Polering	

Del 9 Teoriprov

Teoriprovet genomförs digitalt via MZ.
För godkänt teoriprov krävs 58%

4. Tips och länkar

Tips inför yrkesprovet

Tips till provdeltagare

Förbered dig genom att titta på en [filmen om provet](#) och studera bedömningsprotokollet noga. Träna på att hantera de produkter som du har tänkt att använda under det praktiska provet.

Under provet - ta det lugnt, drick vatten och ät ordentligt. Då kan du lättare hålla fokus och undvika onödiga misstag.

Tips till yrkesläraren

Gå igenom alla moduler steg för steg, både teoretiskt och praktiskt. Låt eleverna själva bedöma de praktiska momenten utifrån bedömningsprotokollet för att få en egen förståelse för vilken kvalitet som efterfrågas.

Länkar

- [Transportföretagens hemsida](#)
- [Obligatoriska läkarintyget](#)
- [Lagkrav AFS 2014:43](#)

Ett material framtaget av Transportföretagen © 2026

